

# Skriftlig innspill om fjernvarme

Statsbudsjettet 2027 | Energi- og miljøkomiteen | Nettkapasitet og fornybar varme

|                       |                                                                                                                                                         |
|-----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Avsender</b>       | Norsk Bioenergiforening, NOBIO                                                                                                                          |
| <b>Budsjettposter</b> | Kap. 1428 post 50 og kap. 1825 post 50 Klima- og energifondet                                                                                           |
| <b>Referanser</b>     | Prop. 1 S (2026–2027) for Energidepartementet, oppfølging av vedtak 763–765, Oslo Economics rapport 2026-24 og høringen om prisregulering av fjernvarme |
| <b>Hovedanmodning</b> | Utvikle en etterprøvbar metode for å verdsette fjernvarmens lokale systemnytte og bruke den i finansiering, nettplanlegging og samarbeid                |

## Kort oppsummert

Norsk Bioenergiforening (NOBIO) ber energi- og miljøkomiteen følge opp gapet mellom fjernvarmens dokumenterte verdi for energisystemet og inntektene som gjør investeringene mulige. Regjeringen fremhever at fjernvarme kan frigjøre nettkapasitet og redusere behovet for investeringer i kraftnett og kraftproduksjon. Samtidig viser Oslo Economics og SINTEF Energi at verdien er lokal og situasjonsavhengig, og at dagens prissignaler ikke alltid gir riktige investeringsinsentiver. Når bevilgningene til Klima- og energifondet reduseres, må regjeringen derfor gi Enova et tydelig oppdrag om å prioritere tiltak som frigjør kraft og nettkapasitet.

Forslaget til ny prisregulering av fjernvarme viderefører i hovedsak dagens maksimalprismodell. Modellen kan gi et mer avklart prisrom, men fanger ikke opp verdien av frigjort nettkapasitet, utsatte nettinvesteringer eller styrket beredskap. Denne systemverdien må derfor dokumenteres lokalt og få økonomisk betydning gjennom finansiering, støtte eller andre ordninger hos aktørene som har nytte av den.

## Verdien er dokumentert, men mekanismen mangler

Stortingets vedtak 764 ba regjeringen vurdere hvordan fjernvarmens bidrag til frigjort nettkapasitet kan reflekteres i finansieringsmodellen, sett i sammenheng med fleksibilitetsmarkeder og lokal balansering. Vedtak 765 ba om tiltak for bedre koordinering mellom nettselskaper og fjernvarmeselskaper. I statsbudsjettet viser departementet til rapportene fra Oslo Economics og SINTEF Energi, energiutredninger og energikoordinatorer, og anser vedtakene som fulgt opp. Kunnskapsgrunnlaget og samarbeidskravene er viktige fremskritt. Det som fortsatt mangler, er en felles metode og en økonomisk mekanisme som gjør det mulig å velge og finansiere den løsningen som er best for energisystemet.

Oslo Economics beskriver et mulig beregningsgrunnlag: elektrisk effekt erstattet av fjernvarme i dimensjonerende timer, verdsatt med marginal kostnad for økt nettkapasitet. Fordi et fjernvarmeprosjekt sjelden kan kobles direkte til ett nettprosjekt, bør virkningen på effektetterspørsel og nettdimensjonering vurderes over tid. Metoden bør også omfatte lokasjon, tidspunkt, varighet og investeringskostnad i fjernvarmesystemet. Rapporten peker på upresise nettleiesignaler og begrensede insentiver for nettselskapene. Enova kan avhjelpe dette gapet. Regjeringen slår fast at Enova fortsatt skal være hovedverktøyet for støtte til fjernvarme. Dette blir særlig viktig når regjeringen foreslår å redusere de samlede bevilgningene til Klima- og energifondet med 3,8 milliarder kroner sammenlignet med saldert budsjett for 2026, til 4,1 milliarder kroner i 2027. Når bevilgningene reduseres, må oppdraget og prioriteringskriteriene være tydelige. Fjernvarme, nærvarme, punktvarme, termisk lagring og andre varmetiltak må vurderes ut fra verdien for hele energisystemet, herunder frigjort nettkapasitet og reduserte effekttopper. NOBIO vil også framheve som positivt at regjeringen foreslår å øke bevilgningen til Bionova fra 185 til 205 millioner kroner og

Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi i landbruket fra 228 til 244 millioner kroner. Dette styrker mulighetene for landbruksbasert bioenergi og salg av fornybar varme.

## Prisreguleringen løser ikke verdsettingsbehovet

Energidepartementets høringsforslag av 8. oktober 2026 til ny prismodell for fjernvarme viderefører i hovedsak maksimalprisreguleringen, med elektrisk oppvarming som referanse. Forslaget omtaler fjernvarmens betydning for nettavlasting, ressursutnyttelse og beredskap, men systemverdien inngår ikke i prisberegningen. Samtidig foreslås det at myndighetene skal kunne pålegge fortsatt drift også etter en konkurs for å sikre varmeleveransene.

Kundevernet må ivaretas. Men når fjernvarmeselskapene tillegges et slikt samfunnsansvar, må prisregulering og finansiering samtidig gi grunnlag for langsiktig drift, vedlikehold og investeringer. Ellers kan samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter fortsatt bli bedriftsøkonomisk ulønnsomme, i strid med intensjonen i Stortingets vedtak 764.

En felles verdsettingsmetode vil gjøre det mulig for nettselskaper og varmeaktører å sammenligne nettutbygging med fjernvarme, termisk lagring og andre varmetiltak i konkrete områder. Den bør brukes tidlig i nett- og arealplanleggingen og før tilknytning av større nytt forbruk. Resultatene bør kunne inngå i Enovas prosjektvurderinger, lokale fleksibilitetsmarkeder og avtaler om varige effektreduksjoner. Da får samarbeidet økonomisk betydning.

## Norsk Bioenergiforenings forslag

- Komitémerknad om Enova:** Komiteen ber regjeringen sikre at Enovas mandat og prioriteringskriterier tydelig omfatter fjernvarme, nærvarme, termisk lagring og andre lokale varmeløsninger som frigjør kraft og nettkapasitet. Prosjektene må vurderes ut fra verdien for hele energisystemet, ikke bare direkte utslippsreduksjoner.
- Komitémerknad om verdsetting og samarbeid:** Komiteen ber regjeringen, i samarbeid med NVE/RME, Enova, nettselskaper og varmeaktører, utvikle en standardisert og etterprøvbart metode for å beregne den lokale systemverdien av fjernvarme. Metoden må kunne brukes til å sammenligne fjernvarme med relevante alternativer i konkrete områder. Regjeringen bes i løpet av 2027 komme tilbake med forslag til hvordan dokumentert systemverdi kan få økonomisk betydning i finansiering, nettplanlegging, fleksibilitetsmarkeder eller andre godtgjøringsmekanismer.

### Kort om bioenergi

Bioenergi er fornybar energi fra biomasse, blant annet restprodukter fra skogbruk, treindustri og andre biologiske ressurser. Karbonet inngår i det biologiske karbonkretsløpet. Biobrensel kan produseres lokalt og lagres, og brukes til varme som avlaster strømmettet og styrker energiberedskapen.

### Kilder

**Energibudsjettet:** Prop. 1 S (2026–2027) for Energidepartementet, særlig omtalen av rammevilkår for fjernvarme og vedtak 763–765. [Åpne kilden](#)

**Samfunnsøkonomisk verdi:** Oslo Economics og SINTEF Energi, Delrapport 2 Samfunnsøkonomisk verdi av fjernvarme, rapport 2026–24, juni 2026. [Åpne kilden](#)

**Prisregulering:** Energidepartementets høring og høringsnotat 8. oktober 2026, særlig punkt 1 og 4.4. [Åpne kilden](#)